

RESULULLAH'TA "MUHATABA GÖRE HAREKET" VE "TEDRİC" PRENSİPLERİ

Prof. Dr. İbrahim CANAN

12 .Sayı'dan devam

muâmelelerimize müteallik değildir. Dinin neşri, insanlara İslam inancının götürülmesi müslümanların siyâsî mahkumiyetten kurtarılıp, hürriyetlerine kavuşturulması ve hatta hâkim duruma getirilmesi gibi başka meselelere de şâmilirdir.

Dünyanın her tarafında müslümanların esaretten kurtulma mücâdelesi verdiği içinde yaşadığımız şu asırda, daha temkinli, daha müessir adımlar atabilmek için Resulullâh'ın bu paralelde sunduğu örneklerin bilinmesi ve onlara uyulması her zamankinden daha çok ehemmiyet kazanmıştır.

Zamanımızda, İslâm'a hizmet heyecanına kapılan genç nesiller, Aleyhissalatu vesselam'ın vazettiği İslamî hizmet metodlarını bilmedikleri için, Batı menşeli ve insan fıtratının bir kısım zaatlarını istismara dayanan "Hitler tipi" veya "Komünist tipi" propagandanın cazibesine kapılmaktadırlar. Halbuki İslama hizmet İslamî metodla mümkündür. İslam dışı metodlar, ne kadar mutantan, ne kadar cafcaslı, ne kadar göz kamaştırıcı olursa olsun, saman alevi misali, neticesi akimdir. İşte faşistlerin âkıbeti ve nihâyet komünistlerin âkıbeti. İslam âleminde de İslamî olmayan prensiplerle atılan adımlar akim kalmış, heyecanlar çabuk boğulmuştur. Mısır'da, Suriye'de ve en son Tunus ve Cezayir'de İslamî hareketlerin yedikleri darbeler, büyük ölçüde, hizmet vetîresinde yer verilen gayr-i İslamî unsurlardan ileri gelmiştir. Resulullah hiç bir zaman akşamdan sabaha hâkimiyet peşinde koşmamış, sokağa dökülmemiş, zemin teşekkül etmeden tepeden inmeciliğe yer vermemiştir. O'nun metodunda gelişmeye tâbi

olmak, muhatabın ve çavrenin ahvâline göre adım atmak esastır. İcabında üç yıl boyu gizli kalmak, beş yıl boyu gece gündüz çalışmaya karşı kazanılan kırk kişiyi az görmemek, onüç yıl boyu her çeşit istihza, işkence, eziyet, hakaret ve hayatî tehditlere karşı sabretmek esastır.

Muhammedî tebliğde sunulan muhteva, muhataba göre esnektir. Zamana zemîne göre farklıdır. Aynı meseleye temas eden aynı sorulara cevap olarak gelen teferruat, pek çok durumda, en azından zahirde değişiktir. Tıpkı aksiyonda görülen *sabır*, *hicret*, *cihâd* farklılıkları gibi.

Zımında asırlara ve nesillere çare olma kapasite ve zenginliği meknûz, bu rahmanî vetireyi bilmeyenler veya anlamayanlar hadislerde tenâkuz iddia edebilir ve hatta, vürûd şartlarına bakmadan işine gelen birini rastgele seçme dalaletine düşebilir. Bu davranışlar samimi de olsa, islami zaferi geciktirmeden başka bir fonksiyon icra edemez.

Öyle ki bizler, hem ferdi kurtuluşumuz, hem de çevremizin ve insanlığın kurtuluşu için Resulullâh aleyhissalatu vesselam'ın sünnetini anlamaya her zamankinden daha muhtacız. Zira Ezeli Kelâm bize *لقد كان لكم في رسول الله أسوة حسنة* "Allah'ın Resûlünde sizler için (her hususta) en güzel örnek vardır." diye seslenmektedir. 17.8.91.